

TEOLOGI SAILLA AITA SANTUA- REN ITZÄ

Esan bearrik ez da, Aita Santuak aspaldi ontan, obeto esateko, oraindik "pakearen alde" eman digun ikaskizunik bikañena, 1956'ko Eguberri deia degula. Amabigarren Pio Aita Santuaren deiak oro ots aundikoak izan dira. Baina azkenekoarekin berdinik ez dutela derizkiot. "Jakin" bertako aurreko zenbakian (111or) "Aita Santuaren Deia-aren oiartxunak" izendaturik Arantzazu'ko Bereziartua'tar Iñaki'k lan polit bat agertu digu gai ontaz. Mundu zabalean, alderdi, sinismen guzietako gizonek irakurri dute eta zabaldu. Batzuek txalotu egiten dute; besteak zapaldu. Auen artean askok oker ulertu dutelako, eta besteak besterik egiten ez dakutelako.

Garrantzi au gogoan izanik, Aita Santuak azken iru illabete auetan egin dituan beste lan guztiak alde batera utzirik, Eguberri Deia zabaldu nai izan det aundikiro. Abendu-otsailla bitartean egin dituan Dei, Itzaldi, Eskutitzen... artean -danean amabost dira- Analgesiari buruz egin zizkioten iru galderari erantzun-itzaldia da noski ederrena. (Otsaillaren 24) Itzaldi au, eta igazko "Mingabeko erditzaz" bat bestea osotzen dira.

Filipinas'ko (1956-XII-2) eta Italiko (1956-XII-16) Eukaristi-Batzar nagusiari egindako irratitzak aipagarriak ditugu benetan.

Gaztedi Katolikoan erriarteko Batzar-
rari (1956-XII-14) eta Gizon Katolikoan Batzar-
rari (1956-XII-8) egindako itzaldiak ere eraku-
tsi ederrez beteak ditugu.

Guraso eta irakasleak batez ere, bañan
egia esateko aurrekin nola edo ala ikustekorik
dutenak oro, bere betebeharreri buruz, zer ikasia
izango dute "Ama eta Aurraren egunari" (1957-1-
6) egindako itzaldian.

Eta orain, goazen, bete betean Aita, gu-
ra Irakasle degun amabigarren Pio A. Santuaren
eguberri deian murgiltzera.

MUNDU GUZIKO KRISTAU ETA ERRIERI AMABIGA-
RREN PIO AITA SANTUAREN EGUBERRIKO
IRRATI DEIA.

"Egi ta Pakearen egarri diran lur onta-
ko gizonek Kristoren jaiotz egun arrigarriaren
berri eman zaie berriro". Itz auekin asten zai-
gu Aita Santua Amabigarren Pio, 1956'ko Eguberri
Deian. "Transeamus usque in Betleem". "Goazen Be-
lenera, Jaunak agertu nai izan digun gertakizuna
ikustera...". "Kristo bera bai degu gure oker, ez-
bear guztietatik garaille aterako gaitun azka-
tzaillea":

1956'ko Eguberri Dei au, len esan beze-
la, Amabigarren Pio'k egundario eman dizkugunetan
lenengoa degu; pakearen alde argikiro mintza zai-
gu. Aspaldi ontan gizonak bat bestearen aurka gu-
da ikaragarria dabilkite: eriotz, negar, ixtilu...
sortzen diralarik nunnai. Baña, zer dala-ta guda-
keta auek? Alkar ezin-ikusi auek? Batak beste ja-
n bear au? Ez al du gizonak bere barru barruen pa-
kea, lasaitasuna egarri? Zer degu bada gaitz guz-
ti auen iturri? Zer sortuarazten du munduaren
geurko larrialdi au? Ara zer digun Aita Santuak
" Bi gertakizunen alkar ezina ogeigarren eunki-
ko gizadiari zama ikaragarria zaio, gizonen arro-

keriari zauri sakona irikitzen diolarik. Alde batetik, yeknikari buruz gure artean ikusi degun antzaldatze onek, asmatzalle izanik zapaldurik utzi duan gizon onen uste au:txirotasun eta bi- arkoaren bildurrik gabe, aberastasunez gañez da- gin mundu bat sortuko duala. Beste aldetik, az- ken urte auetan ikusi ditugun erio-negar eta sa- kailketak, auen ondorio dan bildurra -gizonen ar- teko pakeari eta batasunari egonarririk eman ez diotela nabaiturik- aundiagotzen dalarik azken urte auetan". Zerbañt bada beraz ongi ez dijoa- na gizonaren bizikera osoan :erraiñ-erraiñean uts bat du usteltzen dualarik. Uts ori nun dago izkutuan? Nola eta nork zuzendu deike?"

Bi erantzun eman dira galdera auek e- rabakitzearren. Siñismendunen erantzuna eta zo- rioneko teknikak ematen diguna. Siñismendunak di- onez, bi gauz auen alkar-eziña sortu duana? ... Kristau bizitz eta Kristau siñismenaren arteko osiñ au degu". Siñisgabeen erantzuna berriz, bes- te erabatekoa degu. Auek diotenez, teknika bidean iraindik aurrerago, bidearen azken eraño joatea izango litzake, eta jakiña, siñismenari begiratze- ke eta gañera siñismenak gizonari eta munduari buruz erakusten diguna gogoan artzeke. Itz ba- tean, usten dute ta baita ere erakusten, garai auetako gauzen alkar-ezin au Jainko ta sinisme- naren bearrik gabe, gizon berak garaitu dezake- la. "...Beste era batean, Belenera joateko goi- tik datorkigun deiari ajolik ez diote. Ta gizo- nak, gertatu zaiguna, ta Jaunak erakutsi diguna, Belenen bakarrik jakin dezake".

Sinismenak ematen digun erantzuna be- netakoa degula guri erakustearren, iru egi ager- tu ta zabaltzen dizkigu:

- 1) Gizona, aundi ta koskor
- 2) Gizona bere eginkizunetan aske
- 3) Gizona Jainkoaren menpeko

Iru egi auetaz itz gutxitan agertuko degu Aita Santuak luze adierazten diguna.

1) Gizona aundi ta kokkor.

"Gizonaren esiera, izatea, gerokoa ta bere edestia Aurtxoari, ots gure arteko bere Jaioztzari batuak daude". "Belenen jaio dan Aurtxoaren seaska surrean makurtu bear luke kristauak gizakiari buruz egi jakiteko".

Zer erakusten digu bada Belengo gertakizunak? Ona zer: "Gizonaren jatorrizko ontasun ta indarra, atsegin-baratzean utsean eman zitzaiona. Badian gogora dakarkio berebat, bere argal-keria, len garasoen erruan -geroztik etengabe izango ziran erruen ondorio- agerian jarri zalarik". Bere indarrari buruz, badaki gizonak, len erru arrek munduaren nagusitasuna etziola kendu, nagusitasun ori ondo betetzeko ziurtasuna baizik.

"Aurtxoaren seaska surrean bere igaro egunak eta bere zer-izatea argi ikusten du; bafia baita ere bere gerokoa; egun batez galdu zun goiatsegin ura ere nola lortu. Bai baidaki askatxo artan gizonen askatzalle dan Jesus dagola, gizonen artean bizitzea nai izan zuna, gizonen biotzetan egin zizkien zauriak sendatzera etorritako Eroslea; Jainko seme izatea berriro emango ziena, ta gañera, pekatu edo obenak sortuerazi zun naspil ura garsitzeko indarra. Bere biotz barrunaspil au beti geraituko du kristauak, gogoan baidu Aita maitale bat duala bere ondoan lagun bezela. Badian biotz kanpoko naspil ori? Zer egin bear ote kristauak naspil orren surrean? Alde batera utzita, ajolik ezta? Zer egin bear ote kristauak naspil orren surrean? Alde batera utzi, ajolik ezta? Ez, ez ori, Aita Santuak dionez: "Kristauak naspil oni erantzun egoki bat ematen saiatu bearko du, gizon arteko bizikerari begiratuz, noski". Ara zer erakutsi bear dion sinisedunak garurko gizonari: gizakiaren indarra noraño iristen

dan ezagutuerazi; ez ordea, itsu-itsuan, duan baño gelago ezta ere gutxiago, bañan bere neurriak argi agertuaz. Gizakia dan bezela artu artu, bere aunditasuna ezagutuaz, bañan baita ere, bere koskor tasuna.

Erljioari buruz, jakinerazi bear die berebat, erlijioa ez dala oztopo alkar-ezin au era bakitzeko. Ez ori bakarrik, Erljioa degula gañera erabaki dezekena, ta bera bakarrik.

Bere eginbear ori betetzeko ordea, buruan izan bear ko du kristauak gaurko sifisgabeak pekatuaz zer iritzi duan. Izan ere, onek jatorrizko errua aintzakotzat ez du artzen ta uste du gañera bere sulkeriak, erortze ta orrelakoak pekatuaren ondorio izateko ordez, bere izaki au, ergalaren ondorio dirala, ta jakiña sendatu ditezkenak; diotemez inguratzen dun mundu orrekin zer ikusteko dun argi-argi gizonak ezagutzen duanean gaurkoargalkeri guzti auek bere azken eguna izango dute".

Zorion-egun ori noiz izango ote degu? Iritzi onek ondorio onik ikartzetik ez duala ageri ikusten da. Zabarkeria toki guztietan...; naiz giza-azkerari buruz, naiz eginteari buruz... Nolaz ulertu diteke ori, ordea? Nolaz berdindu ditezke, oiek egiten duten eran, gizona eta beste gizakiak? Gizona eta landare bat? Gizona eta abere bat? Ori al da gizonaren aundia ezagutzea?

Erantzun egiazkoa gai ontaz damaiguna sifismena degu orain ere; berak ongi ezagutzen baidu gizonaren egiazko izatea: "...gizonaren nau sitasuna, neurtua ori bai, eta gañera pekatuaren egia". Onek bakarrik moztu deike gauz guztietan gaur egunean ikusten degun zabarkeri ori. Eta ori ikasiko degu, Jainko Aurtxoaren seaskara aolki joaten bagera... ikastera.

2) Gizona, bere eginkizunetan aske.

Gaurko gizonen bigarren utsa eta al-

kar-eziña ekarrerazi diguna au da: "Alkarte berri bat sortuarazi nai izatea; bañan, gizona Edestiaren jabe bezela ezagutzeke; jabetasun ori ematen dion askatasuna, eta askatasun onetzat bizi dan eta neurriak jartzen dizkion erlijioari begiratzeko".

Teknikan dute uste osoa eta igaroarekin ez dute ezer ikasi nai, atzokak biarkoarekin ikustekorik ezer ez baku bezela. "Ogeigarren eundiko gizona, arroturik dago lur onetan bizi dala jakinki; berak eta eta berak bakarrik eraiki duan etxean bizi balitz bezeña, eta egillearen eskubideak bereganatzen ditu". Utzi, bada, alde batera, diote, igaro-eguna, eta baita ere len igaroreri itsaten diranak, batez ere erlijioa.

"Erljioa oztopo bat besterik ez da ta biarkoari buruz, alde batera utzi dezagun bada."

Baña zer ote da itsu izatea? Nolaz aitor dezake itsuak argi bearrik ezduala ikus dezan? Erljioa alde batera utzi? Ez al degu bada, bera gizonaren argi, bere asiera, azkena... erakusten dizkiguna? Erljioak igaro egunak gaurko eta biarkoarekin ikustekoa aundia dutela erakusten digu; Erljioak, teknikari buruz oraindik aurrerapen aundi, lilluragarria ikustekotan gaudela ezagutzera ematen digu. Bañan, Jaungoikoaren eskuak guzti aukerabiltzen dituala bere oldera gizonak onartzen ditualarik, jakifia, eta orregatik gizonak Egilletzat bere burua jotzen badu, Jainkoa Egille bakar bezela ezagutzeari ukatuaz, gaurko gizonak geienik opa dutena arriskuan jarriko du. "Bene-benetan askatasuna eta pakea opa dituanak guztien egiazko Egille bakarrari itzuli bearko dio gizartea".

Len esaten genun alkar-ezin orri erantzun egoki bat eman nai badiogu, Belenerako bidea artu bear genduala, "Belengo askaren aurrean auspez erortzen dan Kristauak ulertuko baidu, len aipatutako iru egi oiek, ots, askatasuna, pakea eta

erlijioaren elkartzea zein bearrekoa eta zein garrantzi aundikoa degun", dio A.Santuak, "argi eta indar emango bai dio bere egiteko aundia betetzeko".

3) Gizona Jainkoaren menpeko.

Siñisgabeak -orrela izendatzen ditugu bigarren teknika berrizte edo dalako orren asmatzalleak- gaurko egunean, teknika bide ontan, erlijioak edo obeto esan Jainkoak, ezer ikustekorik ez duala aitortzen dute, eta aldr batera utzi bear genukela, aurrera bidean laguntza orde, oztopo izango litzaigukelakoan. Gizona bere buruaren jaun eta jabetzat ezagutzen dute Jainkoari zor dion menpekotasuna ukatzen dutelarik. Aientzat, gizona bera da teknika bidean Jainko ta Jainko bakarra gañera; Eta berbera, askatasun, pake, gizarte aurrerapen... guztien iturri; eta ez Belenen jaio zaigun Aurtxo. Dena Jainkogandik datorkigula, esaten diguten Pablo donearen itz aiek ez dituzte, noski, egitizat jotzen, obe bearrez.

Bere Eguberri Dei onen irugarren atalburuan iñoiz baño argiago mintzo zaigu A.Santua pakeari buruz. Munduan pakerik ez dala ageri agerian da, baña gizona iñoiz baño geiago gaur pake bearrean dala, Guztien aurretik pakea opa duala ere agerian da. Zerk lekarkiguke, ordea, ainbeste amesten degun pake ori? "On eta maitale diran guzti guztien batasun sendo ta iraunkorrak -eraman edo jasan eziñeko bizikera erri guztiei, nola edo ala ezarri nai dien etsai anker baten aurrean- lakarkigukela pakea, eta ekarriko ere digula ziur ziur nago". Europako errien alkartasuna, Asia, Afrika, Sortalde-erri, Palestinako Errien batasunak sendotzen dutelarik, bear bearrezko genuke gaur egunean. Baña alkartasun ori erabat iristeko, benetako eta egi-egizko alkartasuna bear luke erri batu guzti auen artean. "Ez bailitzake, alkartasun sendorik izango... alkarteko erri bat edo

besteari kalte handi bat erortzeak, beste erriei onik ekarriko ez diola ulertu arteño". Bat arix kuan dagoenean, alkar lagundu, aitzeki maitzeki ibilli ordez... "ez bakarrik gogoz, A.Santuak dionez, ez bai dago zintzo jokatzetik "politikaren" gogo utsean..." egitez baño.

Eta orain adieraztera ematen digu itz gutxitan -pakearen alde beti mintzo zaigu- gudaritza, izkillutza eta guda bera ere bear bearrekoak izan ditezkeela noizean bein gaurko egunean. Emen esan bearrean naiz A.Santuaren Eguberri De-iaren alderdi au, oker ulertu dutela askok eta askok. Izan ere, uste bai dute bere etsaiek, A. Santuak dion oro, berak nai duten eran irizteko eskubidea ba-dutela. Batzuek amabigarren Pio guda alde dagola aitortu dute lotsatzetxe; besteak, alderdi bat edo besteren alde; auek Budapest'en gertatua txalotzen duala eta gañera pizten; aiek, Euraton sinismen-egitza artu bear degula, abar eta abar. Bañan egia ote da ori? A. Santua guda-ren alde? Ez, ez. Ez ditzagula arren, "politikaz" jantzi A. Santuaren itzak. Ez ditzagun oker ulertu. Ara zer dion: "Guztiak jakin bear dute iñoiz baño okerrago arkitzen dala gaur mundua. Argi ikusten da zer nai eta zer opa duten bere aberrien mugaz kanpo lurra eriotzez betetzen dituztelarik, gudanontz datozen burniztatuko guda-gurdi oiek: erria, gorroto duten bizikera artzera bear artu. Berak nai duten zerbait lortzearren, berezko izan edo ez, alkar-izketa eta bitartekotasuna alde batera utzi eta atomika izkilluz bildurtuaz. Gertatu ditekena da beraz, gauzak orrela, alegiñak egin ondoren noski baztertzeko, eta ondorio ona izango duan uste osoan, erri bateri guda zilllegi izatea... "Eta ori bera erakusten zutela esaten du, amairugarren Leon eta amabostgarren Benedikto A. Santuak, bañan beti adieraztera emanaz, "gertakizunak agintzen ba zuten": eta ez bazuten, egunetik egunera kaltegarriago diran izkillu berriak egiteari uzteko erri agintariei

aginduz, eta egindakoak pakearen eta gizonen onerako bakarrik ibiltzeko. "Nere naia ere, ori da" dio garbikiro.

Gero, elburu guzti auek irixteko sortua dan O.N.U., ots, Erri Alkargoak, bear luken oro ez dagiala azaltzen du. "Iñori, ezta ere O.N.U. berari, ez ditekenik etzaio eskatzen. Banañan ala ta guztiz ere, gizonaren eskubiderik nagusienak arrixkoan ikusten ziran errietan, ikeretzalle batzuek badalita edo, bere indarra agertu bearra izango zuan". Badakigu itz auek zerk esanarazten dizkion: Ungariko guda garairik eldueanean zegonean, O.N.U.k ikertzalle batzuek bidali nai izan zitun Ungarira, eta agintariek, Komunistak izan, etzien sartzen utzi. Nolatan diteke bigegabe ori? Ez al du O.N.U.k indarrrik bere eskubideak alkarte ortako errieri beintzat ezagutu arazteko? Bidali O.N.U.tik kanpora bere eskubideak ezagutu nai ez duan erria, berak agindua bete nai ez duana, eta oraindak okerrago dana, ankapean zapaltzen dituanak.

Aita Santuak O.N.U.ri eskatzen diona au da: Beartu ditzala erriak oro izkillu berrien egiteari ustea, eta egindakoak gutxiagotzea. Eta gañera azken urte auetan egin diran aurrerapenak -batez ere egazkineri buruz- agintzen bai digute, ikerketan egin ditezela errietan oro, bakoitzak zer duan, zer dezaken jakin dedin, eta neurri egokiak artu ditezen. Pakea lortzeko biderik aukeratuena au litzake, Aita Santuaren iritzian.

Ortara irixteko ordea, erri guztiek pakearen alde gogo batez jokatu bearko lukete. Gogo on ori, Kristauak badaki Jaunaren emaitz bat degula, Belengo aurtxoaren seaska aurrean ikasi bai du.

Amaitzeko, 1956'ko Egunerri Deiaaren azken itzetan, Ungarian gertatua gogora ekartzen digu. Ain biotz onez, Ungariarrek lagundu dituzten

guztiei biotz biotzez eskerrak eman ondoren, eskari bat egiten du:" Erri zanpatu onen naigabeak arindu eta orain arkitzen dan egoera negargarritik ateratzeko, biotz oneko gizon guztiak otoitze an jarraiko dutela eta bere laguntza eskeñiko, uste degu". Asko eta asko dira azken urte auetako istillueri esker bearra zer dan ikasi dutenak. Besteak bearrean ikusirik geldituko ote dira auek laguntzeke? Ederki bizi diranak, berriz, bere lagun-urkoa larrialdian ikusirik ez ote dira ukituko? Bañan, zuen laguntzarekin bat, betozkie Egu-berri gauean agertu zitzaizkigun "argi" eta "bizitza", otx Kristo".

Aintza goian Jainkoari, eta pakea lurrean biotz oneko gizoneri!!! Au esan ziguten Eguberri gauean aingeruak Belengo estalpe ondoan; au bera dasaigu ogeigarren eunkian amabigarren Pio Aita Santuak. Biotz oneko edo biotz gaiztoko izan nai degu? ...

Jakin dezagun, bada, lur ontan biotz onekoak, eta ez bestekoak izango dutela pakea "... et in terra pax hominibus bonae voluntatis".

Balerdi'tar Ion'ek
Lazkao'ko Beneditarra

